ABC THE MOST INFLUENTIAL & WIDELY ACCLAIMED SINDHI DAILY OF PAKISTAN
THE DAILY IBRAT Hyderabad
روزانو عبرت حيدرآباد
Regd: NO-2430-B
68 YEAR 1958 - 2026
Hyd: Ph: 2728703-4, 2728571-2, Fax: 2781879, 2784300 - Isld Ph: 2823277
Karachi Ph: 2272030-7 - 4538862-3 - Fax: 2272038-9 - 4543839 - 2639492- Lahore Ph: 5854047-8
website: www.dailyibrat.com Email: ibrat@yahoo.com, ibratmarketing@yahoo.com

ايران سان فوري طور معاهدو ڪري سگهان ٿو جيڪو هميشه لاءِ تاثر رهي، بهتر مرڪوز ٿئي رهيا آهيون: صدر ٽرمپ

ايران سان ڊيل جي صورت ۾، آبنائي هرمز ڪوليو ويندو، آمريڪا هن اهم رستي کي کولڻ لاءِ تيار آهي ۽ ايران سان فوري طور تي معاهدو پڻ ممڪن آهي: آمريڪي صدر ڊونلڊ ٽرمپ

آبنائي هرمز جي بندش ايران جي معيشت کي متاثر ڪري رهي آهي ۽ ان کي پنهنجون ڪارڪردگيءَ جاري رکڻ جي قابل نه بڻائي رهي آهي، ايراني قيادت بابت غيريقيني صورتحال آهي

ايران ۾ 75 سيڪڙو تائين مقصد حاصل ڪيا ويا آهن جيتوڻيڪ ايران ٻن هفتن جي جنگ بندي دوران ڪجهه حد تائين پنهنجي فوجي صلاحيت بحال ڪري چڪو آهي

آمريڪي فوج هڪ ڏينهن ۾ اُن کي ٻيهر ختم ڪرڻ جي صلاحيت رکي ٿي، ايران سان هڪ ڏکيءَ مدي جو امن معاهدو چاهيون ٿا، تنهن ڪري، ڪنهن به معاهدي ۾ جلدي نه ڪئي ويندي

واشنگٽن (اي پي پي) آمريڪي صدر ٽرمپ ايراني چيئرمين پر، ايراني سان ڊيل جي صورت ۾، آبنائي هرمز ٻيهر ڪوليو ويندو، واٽيٽ هائوس ۾ سيڊيا ٽي مڪمل ڪنٽرول جو دعويٰ ڪيو: ڪيترا جلدي نه ڪندو پر هڪ مستقل معاهدو چاهي ٿو جيڪو هميشه لاءِ تاثر رهي، هن

اسرائيل ۽ لبنان وچ ۾ جنگ بندي ۾ ڏن هفتن جي واڌ جو اعلان

آها آڳيارلي اول آفيس ۽ اسرائيلي ۽ لبنائي اختيارين ۾ ملاقات ڪانپوءِ ڪئي وئي

واشنگٽن (اي پي پي) اسرائيل ۽ لبنان وچ جنگ بندي ۾ ڏن هفتن جي واڌ جو اعلان ڪيو ويو آهي، جنگ بندي جي واڌ بابت معاملن تي پڻ تفصيلي ڳالهه بولهه ڪئي وئي

اعلان ڪيو ويو آهي پڻ ٻيهر وزير عباس عراقچي ٻيهر تار ڪيو ويو آهي

آمريڪا ۽ ايران وچ ۾ ٻيهر ڳالهين لاءِ وڃڻ جي اسلام آباد آمد، نائب وزيراعظم ۽ فيلڊ مارشل سان اهم رابطا

پاڪستاني ٽيڪٽر ٽيم سان ڳالهين جي نتيجي ۾، آمريڪا ۽ ايران وچ ۾ ڳالهين جو ٻيو دور جلد شروع ٿيڻ جو امڪان، عباس عراقچي هڪ مختصر ٽيم سان گڏ آج اسلام آباد پهچندو

آمريڪا-ايران ڳالهين جي ٻئي مرحلي ۾ ڪنهن وڏي آڳيرائي جو امڪان، ايران جي ٻڌڻيءَ وزير جا پاڪستان جي سياسي ۽ عسڪري قيادت سان رابطا، خطي جي صورتحال تي ڳالهيون

عباس عراقچي پاڪستان جي نائب وزيراعظم ۽ پرڏيهي وزير اسحاق ڈار ۽ فيلڊ مارشل عاصم منير سان ڈار ڳالهه بولهه ڪئي، جنگ بندي بابت معاملن تي پڻ تفصيلي ڳالهه بولهه ڪئي وئي

خطي ۾ امن ۽ استحڪام لاءِ فوري آڳيرائي لاءِ اپيل (نائب وزيراعظم اسحاق ڈار) عباس عراقچي پاڪستان جي تعميري ۽ هاڪاري ڪردار جي واکاڻ ڪئي ۽ رابطي ۾ رهڻ تي اتفاق ڪيو

اسلام آباد (اي پي پي) پرڏيهي وزير عباس عراقچي جو اڄ پاڪستان جو دورو ڪيو ويو آهي، جيڪو خطي جي نتيجي ۾ آمريڪا ۽ ايران وچ ۾ ڳالهين جو ٻيو دور ٿيڻ جو اميد آهي، هن جلد شروع ٿيڻ جو اعلان ڪيو ويو آهي، پاڪستاني حڪومتي ذريعن طرفان چڱائيءَ جو اظهار ڪيو ويو آهي

لاهور: ساحرليتي تبديليءَ واري وفاقي وزير ڊاڪٽر صدق ملڪ سينيٽيمينٽ ڪورس مڪمل ڪندڙ صفارنڊ ۾ سرٽيفڪيٽ روحاني رهبر آهي

خيبر ضلعي ۾ ڳڏيل ڳجهي اخلاع جي بنياد تي آپريشن ۾ 22 دهشتگرد مارجي ويا

آپريشن دوران شديد فائرنگ ۽ ڌماڪن ۾ هندستان جي اسپانسرڊ فتنه الخوارج سان تعلق رکندڙ 22 خوارجن کي مارڻ ويو

ٽنهيءَ ۾ 10 سالن جو معصوم ٻار به شهيد ٿي ويو، مارجي ويل پارٽي اسپانسرڊ خوارجن وٽان هٿيار، ڪوڙا ٻارود ۽ پڻ هٿ آيو

اسلام آباد (اي پي پي) سيڪيورٽي فورسز ۽ فائن لائڻ ڪنٽرول آفس طرفان ضلعي خيبر ۾ خوارجن جي موجودگيءَ جي اطلاع تي 21 اپريل 2026ع تي هڪ ڳڏيل ڳجهي اطلاع جي بنياد تي آپريشن ڪيو ويو آهي، آپريشن دوران ٽنهيءَ ۾ 10 سالن جو معصوم ٻار به شهيد ٿي ويو، مارجي ويل پارٽي اسپانسرڊ خوارجن وٽان هٿيار، ڪوڙا ٻارود ۽ پڻ هٿ آيو

بقيا نمبر 3 ڏسو صفحو2

سنڌ ۾ پوليو جي خاتمي لاءِ خصوصي پوليو مهم 11 کان 24 مئي تائين ٿيندي

ڪراچي (ڀيرو رپورٽ) وفاقي وزير صحت مصطفيٰ ڪمال سان ايمرجنسي آپريشنز سينيٽر سنڌ سان ويڊيو ڪانفرنس ۾ ملاقات دوران مصطفيٰ ڪمال کي سنڌ ۾ پوليو جي خاتمي لاءِ ڪيل ڪوششن جي تفصيل ڏنو ويو

بقيا نمبر 26 ڏسو صفحو2

پاڪستان ڪڊنيل عرب اميرات کان قرض طور وڏي سمونري رقم واپس ڪري ڇڏي

اسلام آباد (سائينٽرڪ ڊيسڪ) پاڪستان ڪڊنيل عرب اميرات طرفان ڀاڙيتا طور ڪڍل سمونري رقم واپس ڪري ڇڏي آهي

بقيا نمبر 29 ڏسو صفحو2

پاڪستان علاقائي ۽ عالمي امن لاءِ ڳالهين ۽ سفارتڪاري کي هتي ڏئي رهيو آهي، وزيراعظم

ڪُهڻ رهي ۽ امن لاءِ سفارتڪاري عالمي ڏنهن جي مرڪزي ۽ پاڪستان حڪومت ڪڊنيل ٽوم جي جاڙتر جي اصولن موجب ڳالهين تعاون ۽ تڪرارن جي پرامن حل لاءِ پنهنجي بخشي عزم کي ورجايو آهي

عالمي برادري کي پيچيده سيڪيورٽي چئلنجز ٿڌا آهن، پاڪستان علاقائي ۽ عالمي امن ۽ سلامتي لاءِ ڳالهين ۽ سفارتڪاري جي رستي کي هتي ڏئي رهيو آهي: وزيراعظم

پاڪستان ڪڊنيل ٽوم جي جاڙتر سان پنهنجي مستقل رابطن کي اهم قرار ڏنو آهي ۽ عالمي تعاون جي رهنمائي ۽ اخلاقي جي خاتمي ۽ علاقائي ۽ عالمي امن کي وڌي ڏيڻ لاءِ تعميري ڪردار ادا ڪندو رهندو

اسلام آباد (اي پي پي) اسلام آباد وزيراعظم ۽ وزيراعظم جي پرڏيهي وزير سينيٽر محمد اسحاق ڈار ڪلهه روسي فيڊريشن جي پرڏيهي وزير سرگئي لاورو سان ٽيليفون تي گفتگو ڪئي، ڪئي پرڏيهي آفيس موجب ٻنهي آڳرائن جي پرڏيهي وزيرن ٻنهي ملڪن جي مفادن ۽ علاقائي امن ۽ استحڪام جي اهميت تي زور ڏنو

بقيا نمبر 20 ڏسو صفحو2

ايراني قور جي اتحاد دشمن ۽ ڌار وجهي ڇڏيا آهن: سپريم ليڊر

ايران جي قور دشمن کي سنڌس ناپاڪ مقصدن ۽ ڪاميابي ٿيڻ نه ڏيڻي آهي، ايران جي سنڌس ناپاڪ مقصدن ۽ ڪاميابي ٿيڻ نه ڏيڻي جي ڪوشش ڪئي وئي آهي، ايران جي اتحاد کي ڪمزور ڪرڻ جا ڪوشش ڪيا ويا آهن: سپريم ليڊر

تهران (سائينٽرڪ ڊيسڪ) ايراني سپريم ليڊر آيت الله مجتبيٰ خامنه اي ايراني قور جي ٻڌڻيءَ وزير اسحاق ڈار جي روس جي پرڏيهي وزير سان فون تي گالهه بولهه

ايران جي قور دشمن کي سنڌس ناپاڪ مقصدن ۽ ڪاميابي ٿيڻ نه ڏيڻي آهي: سپريم ليڊر

پي پي مڪمل بڻجي اڳرائن عنصرن کي ناڪامي ڪري ڇڏيو، جيڪو ايران کي ڪمزور ڪرڻ چاهيون ٿا

ڪراچي ۾ سائبرسيڪيورٽي جي نظر کي اڳرائڻو بڻائڻ لاءِ جديد مشينري متعارف ڪرائڻ جي هدايت

ليڊر ڦل سائيٽ تي ليبز ريڊر ڊيوائس استعمال ڪيو وڃي جنهن سان ڪچري جي درجي بندي ۽ منظر معلومات حاصل ٿيندي: ناصر شاهه

انجنيئرڊ سينيٽري ليڊر ڦل سائيٽ جلد فعال ٿي ويندي، منصوبي جي تڪميل

ڪراچي (ڀيرو رپورٽ) سنڌ جي سڪاٻي ادارن واري ڪاميٽي جي چيئرمين سيد ناصر حسين شاهه سان چيني وفد جي ملاقات دوران شهري سهولتن جي بهتري بابت تفصيلي ڳالهه ٻولهه ڪئي وئي، وفد سڪاٻي ويسٽ مئنيجمينٽ ۽ صفائي سڌارڻي ڊيسٽ مئنيجمينٽ ۽

بقيا نمبر 6 ڏسو صفحو2

حيدرآباد: ڪشادي جي عالمي ڏهاڙي جي جوابي سان سنڌ سيوڙيو ۾ ڪيل ڪشادي جي آستانن تان ساڳو خريداري ڪري رهيا آهن

ڪراچي ۾ سڪاريل ڪارڪنن جي گر ٽيئن واري ڪيس ۾ فرد جرم لاڳو

پي اي او مامور امتياز حسين اڻ ۽ ٻين جوابدارن تي فرد جرم لاڳو ڪئي وئي

پي اي او ۽ ٻين اي او جي ريونيو ۾ 93,710 ڪنابين جو وڏو فرق ظاهر ٿيو

ڪراچي (ڀيرو رپورٽ) اسپيشل جج ايڊمنسٽريشن ڪورٽ نمبر ٽي ڪراچي جي جج ڪرشن محمد امين الله صديقي جي عدالت

بقيا نمبر 31 ڏسو صفحو2

پوليس ۽ سرڪاري ڪنابين جي گر ٽيئن واري ڪيس ۾ فرد جرم لاڳو

ڪراچي ۾ ڪاريز جي ڪارڪردگيءَ جي جائزو وٺڻ لاءِ ڪمشنر جي ڪوشش

ڪراچي (ڀيرو رپورٽ) ڪمشنر ڪراچي ڊاڪٽر سيد سيف الله ڪاريز جي ڪارڪردگيءَ جي جائزو وٺڻ لاءِ ڪاريز جي ڪارڪردگيءَ جي جائزو وٺڻ لاءِ

CLASSIFIED ADVERTISMENT

کورٹ نوٹیس

سول / فیملی جج ایڈیشنل جوڈیشل ایڈمنسٹریٹر ٹھٹہ
(زیوٹ جاب ڈیشنل جوڈیشل)
فیملی سوٹ نمبر 18 سال 2026

سمات سوٹ ڈی جی خان بحرشیر سلمہ بالغ رفیق مقیم ٹھٹہ ٹھٹہ۔ بخلاف۔ آغا علی محمد ولد سکندر چانڈیو مقیم ٹھٹہ ٹھٹہ۔ مدعا علیہ

ٹھٹہ میں ٹھٹہ ٹھٹہ ٹھٹہ

جیش نے مشین ٹھٹہ ٹھٹہ خلاف مدعیہ ٹھٹہ درخواست فیملی جج ٹھٹہ ٹھٹہ میں ٹھٹہ کی میں اثبات دعویٰ ٹھٹہ کی میں اثبات دعویٰ ٹھٹہ کی میں اثبات دعویٰ

ايڊيٽوريل

روزاني

عبارت

چنڊر 25 اپريل 2026 ع

پوليس کي ڊرون ڏيڻ کان پهريان اخلاقي تربيت ڪرڻ گهرجي!

صفحو 4

راجا زاد اختر خانزاده صفحو 4

شرمز جون بارودي سرنگون، خالي ٽينڊرز هٿيار خانو ۽ اها جنگ جنهن جو ڪو انجام ناهي!

صفحو 4

هن جديد دور ۾ ڪنهن ملڪ جي وجود کي مٽائڻ ٿو خواب!

ميرِ قائم خان تالپر صفحو 4

مختيار اثڙ صفحو 4

اجوڪو ڏينهن - 25 اپريل

متياري ۽ تعليمي ڪاني پاران ”ڏوهنئي سنڌ تہ وڏندي سنڌ“ جي سري هيٺ آگاهي ريلي

ضلعي آفيسر متياري صدف اڪبر ميمڻ ۽ بين جي اڳواڻيءَ ۾ تعليمي ماڳرتا ريلي ڪڍي وئي

تعليم ڦهلائڻ لاءِ هٿيار آهي، جنهن سان اسين ذيڻ جي هر قسم جي ڪاميابي حاصل ڪري سگهون ٿا: صدف اڪبر ميمڻ

سنڌ ۾ اڄ ٻه سترڪ بار اسڪولن ڪان ٻاهر آهن، انهن کي تعليم سان آراسته ڪرڻ لاءِ انهن مائٽن کي سڄاڻ ٿيڻ گهرجي

متياري(ڊ ع) حڪومت سنڌ جي تعليم کاتي طرفان ڪاميابي ٻهر جي سلسلي ۾ متياري ۽ ضلعي آفيسر متياري صدف اڪبر ميمڻ جي اڳواڻيءَ ۾ تعليمي ماڳرتا ريلي ڪڍي وئي. ريلي ڪيترن اسڪول سرگرميون پيش ڪيون ويون جنهن ۾ سلسلي گورنمينٽ بوائز پرائمري اسڪول متياري کان سٽي پريس ڪلب تائين ڪڍي وئي. جنهن پرائمري سطح جي بوائز ۽ گرلس اسڪولن جي تدريسي ڪيڊر تدريسي عملي ۽ وڏي ڳڻ ۾ شاگردن حصو ورتو. ريلي ۽ اسٽاف ۽ شاگردن وڏي جوش ۽ خروش سان نعرا بلند ڪندي ماڻهن کي تعليم جي اهميت کان آگاه ڪيو. ۽ انهن کي پنهنجن ٻارڙن کي اسڪولن ۾ داخل ڪرائڻ لاءِ همٿايو. جنهن کي اسٽاف ۽ تعليمي آفيسن خطاب ڪندي چيو تہ تعليم ڦهلائڻ لاءِ هٿيار آهي جنهن سان اسين ذيڻ جي هر قسم جي ڪاميابي حاصل ڪري سگهون ٿا ۽ تعليم جي انهم هٿيار آهي. جنهن جو استعمال سنڌ سرائيز لاءِ ٿي ٿي آهي ان

ڪراچي جي ناردرن بائي پاس تي ڦاٽڻ ڪيل عوام دوست مويشي منڊي ۾ قربانيءَ جي جانورن جي آمد

”عوام دوست مويشي منڊي جي فنڪشنل ٿيڻ جي 19هين ڏينهن تي جانورن جو آنڪ 10 هزار کان تجاوز ڪري ويو

شيخوپورہ، رحيم يار خان، ڪشمور ۽ ملڪ جي ٻين مختلف ضلعن مان اينڊڙ خوبصورت جانور مختلف بلاڪن جي زينت بڻجي رهيا

ڪراچي (ٻيورو رپورٽ) ڪراچي جي ناردرن بائي پاس تي قائم ڪيل ”عوام دوست مويشي منڊي“ ۾ قربانيءَ جي جانورن جي آمد ۽ شهرين جي رش سبب رونق عروج تي پهچي ويون آهن. منڊي جي فنڪشنل ٿيڻ جي 19هين ڏينهن تي جانورن جو آنڪ 10 هزار ڪان تجاوز ڪري ويو آهي. ڪيل شرح ٽينڊ ۾ منڊي ۾ اڙهڪو تيزي ٿيڻ ڪاڻ هاڻي هر ۾ ڪلاڪن کانپوءِ جانورن سان ويل ٽرڪن ۾ قافلا مارشلائڪ اڀرڻ ڏيرهي منڊي ۾ داخل ٿي رهيا آهن. انتظاميہ موجب شيخوپورہ، رحيم يار خان، ڪشمور ۽ ملڪ جي ٻين مختلف ضلعن مان اينڊڙ خوبصورت جانور مختلف بلاڪن جي زينت بڻجي رهيا آهن. پيوپارين سان گڏ شهرين جي وڏي تعداد ۾ ڇاهين جي ڪلاڪن کانپوءِ جانورن سان ويل ٽرڪن ۾ قافلا مارشلائڪ اڀرڻ ڏيرهي منڊي ۾ داخل ٿي رهيا آهن. انتظاميہ موجب شيخوپورہ، رحيم يار خان، ڪشمور ۽ ملڪ جي ٻين مختلف ضلعن مان اينڊڙ خوبصورت جانور ڪراچي (ٻيورو رپورٽ) ڪراچي جي ناردرن بائي پاس تي قائم ڪيل ”عوام دوست مويشي منڈي“ ۾ قربانيءَ جي جانورن جي آمد ۽ شهرين جي رش سبب رونق عروج تي پهچي ويون آهن. منڈي جي فنڪشنل ٿيڻ جي 19هين ڏينهن تي جانورن جو آنڪ 10 هزار ڪان تجاوز ڪري ويو آهي. ڪيل شرح ٽينڈ ۾ منڈي ۾ اڙهڪو تيزي آهي. ڪيل شرح ٽينڈ جي 19هين ڏينهن تي جانورن جو آنڪ 10 هزار ڪان تجاوز ڪري ويو

The largest circulated amongst regional dailies of Pakistan

ABC CERTIFIED

متحدہ عرب امارات پر قیمت 2 درھم - سعودی عرب پر 2 ریال

ایڈیٹر انچیف و پبلشر: قاضی اسد عابد

روزنامہ عمر

ایک ایڈیشن پر شائع ہونے والا سورج طلوع ہونے سے پہلے پبلشر عمرت گیٹ اے پبلیکیشنز
جی بحت عمرت بلڈنگ گلی جوڑیاں ملن چوبی عمرت گیٹ اے پبلیکیشنز
روزنامہ عمرت عالمگیر اخبار و رسالہ تصویر شیر سب کان رنگ اشاعت رکنا اخبار آپی

Hyd. Ph: 2728703-4, 2728571-2 Fax: 2781879, 2784300 Isld. Ph: 2823277
Khi. Ph: 4538862-3, 2639617 Fax: 4543839-2639492, Lhr. Ph: 7236191

Reach us at www.dailyibrat.com, E-mail: ibratg@yahoo.com, ibrat@hydwol.com.pk

چنچر 25 اپریل 2026ع

پولیس کی بروں ڈیٹ کاں پھریاں اخلاقی تربیت کرڑ گھرجی!

ضلعی خیبرپور ء پیش آیل ھک انتھائی حساس ء تکراری واقعی سماج جی کیترن ڈی اھم سوالن کی پیھر متاجری تی آئی چڈیو آھی. سکر پولیس جی ھک آپریشن دوران ڈوبن جی استعمال سان مبینا طور پر شھریں جی فوتگیء تہ رگڑ قانون لاگر کنڈڑ ادارن جی حکمت عملی ء تی سوال اٹاریا آھن پر ان سان گڈ انسانی حقن، قانونی حدن ء ریاستی طاقت جی استعمال بابت ء نئین بحث کی جنم ڈنو آھی. واقعی کان پوء متاثر خاندانن ء علاقتی جی مائھن جی احتجاج، تن ایس ایچ او جی معطلی ء ھک جی گرفتاری، گڈوگڈ ء الگ تحقیقات شروع ٹیئن. ان گڈالھ جی نشاندھی کن تا تہ معاملو عام نوعیت جو ناھی پر انتھائی سنجیدہ ء حساس آھی. رپورٹن موجب پولیس ھک گھریل جوابدار جی گولا ء سرج آپریشن دوران عالمگیر جی گھرباٹ کیں جتی مبینا طور ٹائرنگ جو ذی وٹ تی. ان دوران ڈوبن استعمال کیو ویں جنھن جی نتیجی ء 12 سالن جو معصوم بار ء ھک نوجوان پنھنجی حیاتی وڃائی ویا. جڈھن تہ پیا زخمی پئ ٹیا. سپ کان اھم سوال اھو آھی تہ چا ھک عام پولیس آپریشن دوران ڈوبن جھڙی جدید ء خطرناڪ ٹیکنالاجی جو استعمال قانونی طور جائز آھي؟ ء جیڈھن تہ ان جی استعمال لاءِ کھڙیون حدون ء ضابطا مقرر کیا ویا آھن؟ ڈوبن ٹیکنالاجی عام طور تی فوجي ڪارروائین یا انتھائي خطرناڪ دھشتگردي ء جی حالتن ء استعمال ٹیندي رھي آھي. جتي خطري جي نوعیت وڏي هجي. پر ھتي سوال اھو پیدا ٿئي ٿو تہ چا ھک گھریل ماڙھو جي گولا لاءِ اھڙي ٹیکنالاجيء جو استعمال ضروري ھو؟ جیڪڏھن پولیس وٽ پنھن روایتي طریقن سان جوابدار کي گرفتار ڪرڻ جا امڪان موجود ھئا تہ پوءِ ڈوبن جھڙي طاقتور اوزار جو استعمال ڇو ڪيو ويو جنھن جي نتيجي ۾ بيگناھ ماڻھن ضايع ٿي ويون؟ اھڙي قسم جي واقعن ۾ سڀ کان وڌيڪ نقصان رياست ۽ عوام جي وچ ۾ اعتماد کي پھچندو آھي. جڈھن عام ماڻھو اھو محسوس ڪن ٿا تہ سندن جان ۽ مال محفوظ نہ آھي ۽ قانون لاگو ڪندڙ ادارا ۽ بنا ڪنھن واضح ضابطي جي طاقت استعمال ڪري سگھن ٿا تہ پوءِ سماجي بيچيني وڌڻ فطري ڳالھ آھي. خاص طور تي جڈھن ھڪ 12 سالن جو ٻار ھن واقعي ۾ شڪار بڻجي ٿا تہ صرف ھڪ خاندان جو نقصان نہ پر سڄي سماج لاءِ ھڪ وڏو صدمو ھوندو آھي.

حڪومت سندا طرفان نوٽيس وٺڻ ايس ايچ او جي معطليء ۽ تحقيقات جو حڪم ڏيڻ يقيناً ھڪ مثبت قدم آھي. پر ماضيءَ جي تجربن کي نظر ۾ رکندي عوام جو اعتماد رڳو بيانن يا عارضي ڪارروائين سان بحال نٿو ٿي سگھي. ضروري آھي تہ تحقيقات مڪمل طور شفاف، غيرجانبدار ۽ تيز رفتار هجي ۽ جيڪڏھن ڪنھن به اھلڪار جي غفلت يا اختيارن جي غلط استعمال جو ثبوت ملي تہ ان خلاف سخت ۽ مثال قائم ڪندڙ ڪارروائي ڪئي وڃي. ساڳيءَ وقت اھو به لازمي آھي تہ حڪومت واضح پاليسي مرتب ڪري تہ پوليس يا ٻين قانون لاگو ڪندڙ ادارن جي ڊوبن جھڙي ٽيڪنالاجي استعمال ڪرڻ جا اختيار ڪھڙين حالتن ۾ حاصل آھن. بغير ڪنھن واضح قانوني فريم ورڪ جي اھڙي ٽيڪنالاجيءَ جو استعمال نہ رڳو خطرناڪ آھي پر اھو انساني حقن جي سنگين پڇڙيءَ جو سبب به بڻجي سگھي ٿو جو واقعو پوري رياست لاءِ هڪ امتحان آھي تہ ڇا اسان قانون جي حڪمراني، انساني حقن ۽ احتساب جي اصولن تي عمل ڪرڻ لاءِ سنجيدہ آھيون يا نہ. جيڪڏھن هن واقعي کي به ٻين ڪيترن ئي واقعن وانگر وساري وڃڻ ويو تہ پوءِ اھڙيون غلطيون ٻيھر وڙاڻجنديون رھنديون. پر جيڪڏھن هن ڪيس ڪي موڙ بڻائي حقيقي سڌارا آندا ويا تہ شايد مستقبل ۾ اھڙيون بيگناھ جانين وڃ بچاءِ ممڪن ٿي سگھي.

لطيفي لات — شاھ عبداللطيف ڀٽائي

ڪا جا ڪَن ڪَرين، ٻِنيءِ ٻُهِ جُهڻِ ٻَاهُ ۾،
آڏيءِ اَنڇِيــنءِ آبَ ڪي، اَڪِيــون اُڪِيــن،
تـوڙي ٿِـڪَن ڏِيـن، تَـ اَڄَ اَن ڪي نہ لَهِـي.

ڪا جا = ڪا اھوي. / ڪَن ڪَرين = درياهي پاڻي ڄاڻڪردار گرداب پاڻ ۾ ڪن ڪا. / ٻِنيءِ = ٻوٽين پھر جنھن مهل رات لوري آئي. / ٻُهِ جهڻ = جهڻو ڳالھائڻ سر ٻن سَٽين. / ڦُسِ / انھيءِ آب = ان پاڻي کي (سر. سهڻي، مرتب ڀانھون خان شيخ)

سهڻي درياھ جي جڪرڙا ڪَنِ تي جڪرڪندي، ڪين ٽوڪندي جتين ڀڻي ته "ڏھين رات جي پوئين پھر ۾ پاڻ منجھ مون کي پوڻي ملڻ جي جڳا سارُنبي سر ٻر پيا ڪيا ڪا ته اُڇلي آھيو ڇاڪاڻ ته منھنجيون آکيون ڏي پاڻيءَ لاءِ جتي لوڻان سارُنڊ ستيو پيا. آڏيءِ رات جو گھوڙي لاءِ انڀلين لوڻ لاءِ سکن ٿيون ڀاڳين پيون سندن ڪا اکيون محبوب ميهار سان ملڻ لاءِ. اِن سان رڳڻيون ڪرڻ لاءِ آھيو تنھن جي ٻار پاڻ گھوڙيءَ گھوڙيءَ اِين ٿيون تہ به سندن لھا پيار جي محبت جي جڳا تي اُچي تانگھه آھي جيڪا چڪ آھي لھا پوري ٿي ته ٿئين!" (تحقيق و ترتيب : شاھنواز راجپو)

اٽل ددوجھد جو عظيم استعارو: سائين جي ايم سيد

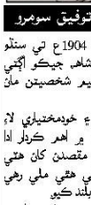

توفيق سومرو

رب لعلمين سنڌ ڌرتيءَ کي ڌرتيءَ ۾ ملي وسيلن سان مالا مال ڪيو آھي سنڌين هميشہ دنيا کي امن پيار ۽ محبت جو درس ڏنو آھي تنھن ڪري شاھ عبداللطيف ڀٽائيءَ جي ھڪ شعر ۾ ٻه دعا ۽ پيغام سماڻيل آھي: "سڪندر سنڌين ڪنين مٿي سنڌ سکر / دوست مٿا ڏاڍا علم سر آباد ڪرين."

تاريخ جي ورقن ۾ نظر وجهندڙن تہ سنڌ ۽ هند جو ڀر ۽ ڪيترائي عظيم انسان پيدا ڪيا آھن جن پنھنجي ڌرتيءَ جي حفاظت ۽ حقن لاءِ اُٺاريو ۽ جنوجهد جو رستو اختيار ڪيو جيڪڏھن ويھين صديءَ جي شوعرات ڏانھن نظر ڊوڙائجي تہ 17 جنوريءَ 1904ع جي سنڌو درياھ جي ڪناري، ضلعي ڊاڻو شھر سن ۽ جنم ورندڙ غلام مرتضيٰ شاھ، جيڪو اڳتي هلي سائين جي ايم سيد جي نالي سان سڄي دنيا ۽ سنڌو جي حقن لاءِ اُٺل ڪيو.

سائين جي ايم سيد پنھنجي سڄي زندگيءَ سنڌ جي سڀاڻپ، حقن ۽ خودمختياريءَ لاءِ وقف ڪري ڇڏي شوعاتي دور ۾ ھن پاڪستان جي قيام واري تحريڪ ۽ اُھر ڪردار لاءِ ڪيو. پرڻت سنڌ ڪڏھن ھن مصيبت کيو ۽ ملڪ جي اصل مقصدن کان ڌيان ھٽائڻ ويو اختيار ڪيو پيو وڃي ۽ ظلم، بربريت ۽ استحصاليءَ تي قوتن کي ھٿي ملي رھي آھي تہ ٻاڻ ٻيھاڪيءَ سان پنھنجو موقف تبديل ڪيو ۽ سنڌ جي حقن لاءِ اُٺل پڌرو ڪيو.

ملڪ ٽڪاوٽ جيڪي حلتون پيدا ٿيون تنھن سنڌ جي سماڄي ۽ سياسي واڌيءَ تي گھڻو اثر وڌو سنڌين مھمان نوازيءَ ۾ ڇو ثبوت ڏيندي ايترليئي ڪيو ته آڏياءِ ڪيو پر ان جي موت ۾ جيڪي رويا سامھون آيا، اُھي به تاريخ جو حصو ٻڌجي ڇڪا آھن خاص طور تي ڪنڊاليزم جي قيام کانپوءِ سائين جي ايم سيد حلتن جو گھڻو ڇڪاؤ وڌي اھو نتيجو ڪيو تہ سنڌ جي سياسي معاشي ۽ ثقافتي مسئلن جو حل صرف خودمختياريءَ ۾ آھي جو پنھنجي جنوجهد کي عنم تشدد جي اصولن سان وابستہ رکيو ۽ هميشہ شعوري علم ۽ فڪر ذريعي تبديليءَ آڻڻ تي زور ڏنو ھن ذاتي ڦائدن ۽ لاڀن کي هميشہ رد ڪيو.

سائين جي ايم سيد تہ رڳو صاف ستري اصولي سياست ڪئي پر ماڻھن ۽ سڄاڻپ پيدا ڪرڻ لاءِ لکيو ۽ تقريرن ڪيون جنھن سنڌ ۽ ناانصافيون ٿيون تہ ان جي ٻاڻ ۽ سڄ ڳالھائڻ جو ڪيو سندس جنھن هو تہ تبديليءَ طاقت ۽ تدبيليءَ جو رستو سڄڻ اخلاق ۽ ڪردار سان ڪيائين آھي ڪراچي جي تاج محل هوٽل ۾ هڪ موقعي تي حضور اڪرم ﷺ جي تعليمات جو حوالو ڏيندي ڪراچن کي هدايت ڪئي تہ سڀ اخلاق ۽ ڪردار ۽ ڪاميابيءَ جو اصل ذريعو آھي سائين جي ايم سيد هميشہ ماڻھن کي سڄاڻپ، انصاف ۽ اعليٰ ڪردار جي راھ اختيار ڪرڻ جي تلقين ڪئي سندس خيال هو تہ ڇڪڻين ڏوءِ پنھنجو اخلاق سڌاري تہ سماج پاڻ ئي بهتر ٿيندو.

سائين جي ايم سيد پنھنجي زندگيءَ جو وڏو حصو قيد ۽ نظر بنديءَ ۾ گذاريو ڪيس سنڌ جي ڊوبن کان روڪڻ لاءِ مختلف حڪومتن سازشن ڪيون ڪيس ڇيڻ ۾ رکيو يا سندس گھر کي سب جيل بڻايو ويو سندس اٿھن ڦرتيون کي علمي سطح تي ۽ مجتا ڪي ۽ ايمنسٽي انٽرنيشنل ڪيس "ضمير جو قيدي" قرار ڏنو سنڌ جي عظيم فڪري اڳواڻ سيساندان ۽ قومي رھبر سائين جي ايم سيد جي وسي هر سال 25 اپريل تي عقيدت ۽ احترام سان ملهاڻي ويندي آھي اٿھن ڏيڻھن تي 17 جنوريءَ تي سندس سلگرھ ٻڌ ساڳي جڏيو سان ملهاڻي ويندي آھي اٿھن ڏيڻھن تي سنڌ سميت سڄي دنيا ۽ سندس ڀڳڻڙ سندس ڦڪر جي تجديد جو عهد ڪن ٿا. سائين جي ايم سيد تہ رڳو هڪ سياسي اڳواڻ هو پر هڪ وڏو مذڪر دانشور ۽ قومي شعور جو علمبردار پڻ هو سندس وسي ۽ سڄي موقعي تي سڄي سنڌ مان ڪراچن تقاڪن جي صورت ۾ سن پھچي سندس مزار تي حاضري پوين ٿا. گاڏن جون جاينون ڪاڇيون ٿا. دعائون گھرن ٿا ۽ قومي نرائا ڳائي پنھنجي عزم جو اظھار ڪن ٿا. پر هن ڏيھن جي اصل اھميت صرف رسمون ڀڳڻ ۾ نہ پر سندس فڪر کي عملي زندگيءَ ۾ لاگو ڪرڻ ۾ آھي. سائين جي ايم سيد هميشہ سچائي، اخلاق ۽ صلح ڪرڻ تي زور ڏنو آھي. سائين جي ايم سيد جي وسي ۽ سڄي موقعي تي سڄي سنڌ جي ڊوبن کان روڪڻ ۽ ڪنڊاليزم جي خلاف جدوجهد ڪرڻ جي اپيل ڪئي

روزنامہ عبرت

بقایا 1 | 40 | شکارپور مان هٺ

بنیادن جي ڪارواڻي ڪندي جهاز پارائي اسمعيل ڪينڊ سرڪاري گاڏي شڪارپور مان هٺ جي ڪري رڦي ايس پوليس ڏيرن جو پاڻ جي ڪلڪٽن آئيٽا اپارٽمينٽ گوڙ تو هڪجاڻي ڪلڪ ڪري پڇوڻ شروع ڪيو جهاز ڪاڻ ڪاڻ ڪاڻي ڏيرن جي ڪرڪين جي ڪلڪ ڪري ڪاپاڻيءَ جو ڪاڻ ڪري ڪاپاڻيءَ جو ڪاڻ ڪري ڪاپاڻيءَ جو ڪاڻ